

2013. даље разрадио доктринарне одредбе засноване на општој доктрини смањења права из области социјалне заштите (плата и пензија) у условима економске кризе, формулисаној у одлуци Уставног суда од 26. марта 2006, у којој је саопштен значај поштовања принципа пропорционалности приликом успостављања конкретних ограничења на зајемчена социјална права.

Професор доктор Красен Стойчев Стойчев.

Судија Уставног суда Републике Бугарске.

## НАДЛЕЖНОСТ И КОНТРОЛА УСТАВНОСТИ У РЕПУБЛИЦИ БУГАРСКОЈ.

Надлежност се у класичном смислу односи на независно решавање одређених правних спорова. Надлежност одређује шта је речено у одређеном правном пропису и меру у којој је понашање у складу са њим усаглашено са правилима утврђеним законом. Надлежност представља поступак примене права и у том је смислу заснована на праву и његовом спровођењу. Зато у погледу свих предмета који се односе на правне спорове, али у којима се спорови не односе на примену права у конкретним случајевима, решавање спора не представља питање надлежности. Пример тога је уставносудско разматрање захтева за оцену уставности закона или за тумачење устава; исто се односи и на одлуке које Уставни суд доноси о сагласности устава са међународним уговорима које је држава потписала, а пре њихове ратификације, односно о сагласности закона са општеприхваћеним стандардима међународног права.

Надлежност у класичном смислу не важи у таквим случајевима управо зато што није реч о примени права у смислу утврђивања у којој је мери конкретно понашање у погледу релевантног правног правила у складу са законом.

Та премиса је од основног значаја и потребно је имати у виду њен дух и логику приликом извођења закључака о конкретном питању везаном за контролу уставности – почев од суштине захтева, одсуства уобичајених страна у поступку које би браниле своје интересе, последица саме пресуде, итд. Проблем лежи у томе да и пракса и теорија мање или више одступају од ње. Учињени су неки покушаји доношења пресуда који би обесмислили и саму формулу, премда посредно. Најчешће, међутим, наилазимо на случајеве који потпуно пренебрегавају претпоставку о суштини надлежности, услед чега се долази до одлука у погледу контроле уставности ради представљања еклектичног низа противречних закључака, али које, међутим, служе одређеним циљевима.

То отвара питање да ли, с обзиром на одсуство конкретних решења везаних за контролу уставности, правила и институти који чине ткиво класичних случајева надлежности могу бити позајмљени и, ако је одговор потврдан, у којој се мери непосредно односе на контролу уставности.